

Кафедра промислової безпеки та охорони праці

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Безпека життєдіяльності»

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Безпека життєдіяльності
Статус дисципліни	Нормативна
Рівень вищої освіти, форма навчання	Перший (бакалаврський), денна форма
Освітньо-професійна програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Рік навчання, семестр	1-й рік (2 семестр)
Мова викладання	українська
Викладач	Марич Володимир Михайлович, к.т.н., старший викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці
E-mail	marychvolodj@ukr.net
Сторінка курсу в ВУ	https://virt.ldubgd.edu.ua/course/view.php?id=1796
Консультації	Згідно з розкладом консультацій кафедри промислової безпеки та охорони праці

* якщо дисципліна вибіркова з каталогу вибіркових дисциплін, то спеціальність, освітня програма, рік не вказуються

2. Анотація до курсу

Програма вивчення нормативної дисципліни «Безпека життєдіяльності» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра спеціальності: 231 Соціальна робота.

Дисципліна «Безпека життєдіяльності» являє собою інтегровану дисципліну гуманітарно-технічного спрямування, яка узагальнює дані відповідної науково-практичної діяльності, формує понятійно-категорійний, теоретичний і методичний апарати, необхідні для вивчення в подальшому дисциплін відповідно до траєкторії здобувача.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система «Людина – Життєве середовище – Техніка», закономірності життєдіяльності людини в цій системі, психологічні і фізіологічні властивості людини, фактори зниження життєдіяльності.

3. Мета і завдання курсу

3.1. Метою навчальної дисципліни є: набуття здобувачами вищої освіти компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних, соціальних небезпек та комбінованих, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання і в повсякденних умовах, а також формування у здобувачів вищої освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку.

3.2. Завдання:

опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях;

формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятної ризику.

3.3. Компетентності:

Загальні та спеціальні (фахові) компетентності:

- ЗК04** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК05** Здатність планувати та управляти часом.
- ЗК07** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК11** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК13** Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети
- ЗК14** Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК15** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК17** Навики здійснення безпечної діяльності.
- ФК18** Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

3.4. Програмні результати навчання:

- РН02** Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.
- РН06** Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях
- РН15** Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.
- РН21** Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.
- РН24** Передбачати необхідний рівень індивідуальної безпеки у разі виникнення надзвичайних ситуацій.
- РН25** Застосовувати отримані знання соціально-правового захисту населення в практичній діяльності.

4. Формат і обсяг курсу

Формат курсу Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з чотирьох змістових модулів, які є логічно завершеними, відносно самостійними, цілісними частинами, засвоєння яких передбачає проведення поточних контрольних робіт (тестування)

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут цивільного захисту

та аналіз результатів їх виконання. В процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти також повинні брати активну участь в обговоренні дискусійних.

Обсяг дисципліни: 3 кредитів / 90 академічних годин, з яких: лекцій 16 годин, практичних та семінарських 16 годин, самостійної роботи 58 годин.

Форми навчання лекції, практичні та семінарські заняття, консультації, самостійна робота (виконання розрахункової роботи)

5. Тематика та зміст курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6
2-ий семестр					
<u>Змістовний модуль 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек.</u>					
Тема 1.1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.	11	2	2		7
<u>Змістовний модуль 2. Структурно-функціональна організація людини і БЖД</u>					
Тема 2.1. Структурно-функціональна організація людини	11	2	2		7
<u>Змістовний модуль 3. Джерела небезпеки життєдіяльності людини та породжені ними фактори</u>					
Тема 3.1. Стихійні лиха та природні процеси, характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Запобігання їм	11	2	2		7
Тема 3.2. Техногенні небезпеки сучасного виробничого і побутового середовищ	11	2	2		7
Тема 3.3. Соціальні небезпеки, їхні види та характеристики	11	2	2		7
Тема 3.4. Комбіновані небезпеки.	11	2	2		7
<u>Змістовний модуль 4. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та адміністративно-територіальних одиниць у НС</u>					
Тема 4.1. Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій	12	2	2		8
Тема 4.2. Знаки небезпеки. Картка небезпечних хімікатів. Квадрат небезпек.	12	2	2		8
Усього годин	90	16	16		58

6. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек.

Тема 1.1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.

Актуальність і завдання курсу. Модель життєдіяльності людини. Визначення поняття безпеки. Безпека людини, суспільства, національна безпека. Культура безпеки як елемент загальної культури, що реалізує захисну функцію людства. Аксиоми безпеки життєдіяльності. Методологічні основи безпеки життєдіяльності. Системний підхід у безпеці життєдіяльності. Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек. Визначення поняття небезпеки. Класифікація і номенклатура небезпек. Джерела небезпек: природні, техногенні, соціальні та комбіновані. Квантифікація небезпек. Система “Людина – Життєве середовище” та її компоненти. Поняття про триаду та уражаючі чинники. Поняття про ризик, як фактор потенційної небезпеки.

Змістовний модуль 2. Структурно-функціональна організація людини і БЖД

Тема 2.1. Структурно-функціональна організація людини

Здоров'я людини як медико-біологічна та соціальна категорія. Структурно-функціональна організація людини. Гомеостаз як особливий механізм захисту організму людини. Нервова система – природна система захисту життєдіяльності організму людини від небезпеки. Функціональний стан. Час реакції. Умовні та безумовні рефлекси. Синергізм (ефект перевищення сумарної дії) та антагонізм (ефект нейтралізації дії) шкідливих факторів. Людина як ланка обробки інформації. Закон Вебера-Фехнера. Абсолютний, нижній, верхній, диференційний пороги чутливості аналізаторів. Аналізатори: зоровий, слуховий, вестибулярний, смаковий, нюховий, шкірний, руховий, вісцеральний аналізатори. Характеристики аналізаторів, що враховуються під час облаштування робочого місця. Основні характеристики аналізаторів, які необхідно враховувати для створення робочих місць. Психічні властивості людини: пам'ять, увага, мислення, характер, емоції, темперамент та ін.

Змістовний модуль 3. Джерела небезпеки життєдіяльності людини та породжені ними фактори

Тема 3.1. Стихійні лиха та природні процеси, характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Запобігання їм

Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ: виверження вулкану, землетрус, селі, карст, зсув, обвал, ерозія ґрунту. Уражаючі фактори, що ними формуються, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки та навколишнє середовище.

Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки в умовах проявів вражаючих факторів небезпечних метеорологічних явищ: сильного вітру, урагану, смерчу, шквалу, зливи, сильної спеки, морозу, снігопаду, граду, ожеледі, снігових лавин, грози.

Небезпечні гідрологічні процеси і явища: підтоплення, затоплення повеневими або паводковими водами, талими водами та в поєднанні з підняттям ґрунтових вод, підтоплення внаслідок затору льоду, вітрові нагони. Вражаючі фактори, що ними формуються, характер їхніх проявів та наслідки.

Пожежі у природних екосистемах (ландшафтна, лісова, степова, торф'яна пожежа). Вражаючі фактори природних пожеж, характер їхніх проявів та наслідки.

Іонізуючі випромінювання природного походження: електромагнітні поля, ІЧ-випромінювання, УФ-випромінювання; природний радіаційний фон та джерела його створення. Особливості впливу на людину, способи опромінення, заходи захисту.

Біологічні небезпеки. Уражаючі фактори біологічної дії. Характеристика небезпечних патогенних мікроорганізмів: найпростіші, гриби, віруси, рикетсії, бактерії. Самозахист і захист

виробничого персоналу, населення в умовах стихійного лиха. Поведінка в умовах природних небезпек.

Тема 3.2. Техногенні небезпеки сучасного виробничого і побутового середовищ

Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу. Класифікація, номенклатура і одиниці виміру вражаючих факторів фізичної та хімічної дії джерел техногенних небезпек. Теорія катастроф Д. Зербіно.

Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки. Рівні виробничих аварій в залежності від їхнього масштабу. Втрати міцності, деформації, провали і руйнування будівель та споруд. Пошкодження енергосистем, інженерних і технологічних мереж.

Небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях. Вимоги до транспортування небезпечних речовин. Причини виникнення гідродинамічних небезпек (аварій). Хвиля прориву та її вражаючі фактори. Небезпечні для людини фактори пожежі. Вибух. Причини техногенних вибухів, що призводять до ураження людей, руйнування будівель, споруд, технічного устаткування і забруднення навколишнього середовища.

Джерела радіації. Іонізуюче, електромагнітне та віброакустичне випромінювання. Ознаки радіаційного ураження. Гостре опромінення. Хронічне опромінення. Чорнобильська катастрофа: події, факти, цифри.

Класифікація небезпечних хімічних речовин за ступенем токсичності, впливом на організм людини. Поняття про ГДК, формула Авер'янова. Особливості забруднення місцевості, води, продовольства у разі виникнення аварій з викидом небезпечних хімічних речовин. Дія електричного струму на організм людини. Метеорологічні умови та їх вплив на працездатність.

Тема 3.3. Соціальні небезпеки, їхні види та характеристики.

Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження. Види тероризму, його первинні, вторинні та каскадні уражуючі фактори; збройні напади, захоплення й утримання об'єктів державного значення; встановлення вибухового пристрою у багатолюдному місці, установі (організації, підприємстві), викрадання зброї та небезпечних речовин з об'єктів їхнього зберігання, використання, перероблення або під час транспортування. Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини.

Соціальні фактори, що впливають на життя та здоров'я людини. Корупція і криміналізація суспільства. Розрив у рівні забезпечення життя між різними прошарками населення. Зростання злочинності як фактор небезпеки. Види злочинних посягань на людину. Поняття та різновиди натовпу. Поводження людини в натовпі. Фактори, що стійко або тимчасово підвищують індивідуальну імовірність наразитись на небезпеку. Психосоціальні наслідки впливу негативних факторів небезпек НС. Професії підвищеного ризику. Психофізіологічний вплив оточення на людину. Проблема суїциду в Україні. Його види, причини, наслідки та заходи запобігання.

Поведінка в умовах загрози соціальних небезпек та для уникнення таких.

Тема 3.4. Комбіновані небезпеки.

Комбіновані небезпеки: природно-техногенні (кислотні дощі, пилові бурі, опустелювання, посилення парникового ефекту, генно-модифіковані продукти тощо);

Соціально-техногенні (профзахворювання, виробничий травматизм, масові психічні відхилення та захворювання, викликані впливом на свідомість і підсвідомість). Особливості впливу інформаційного чинника на здоров'я людини та безпеку суспільства. Маніпуляція свідомістю. Профзахворювання, виробничий травматизм та їх профілактика.

Природно-соціальні небезпеки (епідемії, соціальні хвороби, грип, хвороба Боткіна, туберкульоз, харчові захворювання мікробного походження, венеричні захворювання, СНІД, онкологічні захворювання); загальна характеристика особливо небезпечних хвороб (холера, сибірка, чума та ін.). Інфекційні захворювання тварин і рослин. Соціальні хвороби та їхня профілактика.

Змістовний модуль 4. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та адміністративно-територіальних одиниць у НС

Тема 4.1. Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій

Класифікація надзвичайних ситуацій. Рівні надзвичайних ситуацій: об'єктовий, місцевий, регіональний, загальнодержавний, планетарний. Класи НС: надзвичайні ситуації природного, техногенного, соціально-політичного та військового характеру. Класифікаційні ознаки та карти надзвичайних ситуацій.

Правові норми, що регламентують організаційну структуру органів управління безпекою та захистом у НС, процеси її функціонування і розвитку, регламентацію режимів запобігання і ліквідації НС. Структурно-функціональна схема державного управління безпекою та захистом у НС в Україні з урахуванням правового статусу і повноважень органів влади. ЄДСЦЗ, її завдання, склад та режими функціонування. Органи управління, сили і ресурси з попередження та реагування на НС на державному рівні. Організація аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт. Організація життєзабезпечення постраждалого населення.

Тема 4.2. Знаки небезпеки. Картка небезпечних хімікатів. Квадрат небезпек.

Маркування небезпечних вантажів з небезпечними речовинами. Квадрат небезпек. Картка небезпечних хімікатів. Принципи безпеки життєдіяльності, методи і засоби безпеки життєдіяльності.

Загальні норми законодавства, підзаконні акти, стандарти і технічні умови, технічні і адміністративні регламенти, що регламентують принципи і механізми регулювання безпеки, зниження ризиків і пом'якшення наслідків НС.

Символи та знаки небезпеки, що використовуються на транспортних засобах України та інших країн.

7. Завдання для самостійного опрацювання

З метою закріплення отриманих практичних навиків, здобувачі освіти виконують розрахункову роботу та завдання для самостійного опрацювання, які отримують після практичних та семінарських занять. Завдання до розрахункової роботи та вимоги до неї, а також завдання для самостійного опрацювання відображені в електронному освітньому середовищі «Віртуальний університет». Перевірка правильності виконання цих завдань проводиться на наступному практичному занятті.

8. Методи навчання

Основні форми організації навчання: лекції, практичні, семінарські заняття та консультації.

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- лекції – словесні та наочні методи навчання із елементами мозкового штурму;
- семінарські – обговорення теоретичного матеріалу лекції та підготовленого додатково здобувачами освіти за власним бажанням, вирішення ситуаційних задач з елементами мозкового штурму;
- практичні завдання – частково-пошуковий метод навчання (певні елементи матеріалу відомі, решта здобувачі вивчають самостійно виконуючи завдання тощо);
- консультації – словесний та дискусійний методи.

9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Комп'ютери на базі процесорів Intel Pentium Gold G5400, компоненти програмного забезпечення MS Office 365 (Teams, PowerPoint, Word, Excel), електронне освітнє середовище «Віртуальний університет»(на базі платформи Moodle).

10. Критерії оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/polozhennya_pro_organizaciyu_osvithnogo_procesu_ldu_bzhd_nova_redakciya_10.2020.pdf та «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/polozh_ldubzhd_poryadok_ocinyuvannya_.pdf.

Поточний контроль

Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, поточних контрольних робіт (тестування) та виконання розрахункової роботи. Оцінювання результатів поточного контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою. Підсумковий контроль зі змістовного модуля виставляється за результатами поточного контролю. Поточна успішність враховується викладачем при виставленні підсумкової оцінки за диференційований залік.

Вид робіт	Формат проведення та критерії оцінювання
Тестові завдання	Під час вивчення дисципліни передбачено проходження 8 тестових завдань. Критерії оцінювання тестів наведені у електронному курсі «Віртуального університету». За успішне виконання тестових завдань сумарно можна отримати до 20 балів.
Робота на практичному (семінарському) занятті	Оцінювання здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою, відповідно до Додатку Б «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД». За роботу на практичних заняттях протягом семестру можна отримати до 30 балів.

Підсумковий контроль

Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку. До семестрового контролю допускається здобувач освіти, якщо виконана розрахункова робота і мінімальна сума балів за його поточну успішність становить не менше 35 балів за 100 бальною шкалою оцінювання.

Диференційований залік (максимально 50 балів) складається з чотирьох запитань з переліку питань, розміщених в середовищі «Віртуальний університет»

Підсумкова семестрова оцінка обчислюється як сума балів поточного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою і переводиться в національну (чотирибальну) шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Підсумкові оцінки виставляються та вносяться до екзаменаційної відомості в національній, 100-бальній шкалі та шкалі ЄКТС відповідно до співвідношень, поданих у наступній таблиці.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
91 – 100	A	відмінно	зараховано
81-90	B	добре	

71-80	C	задовільно	не зараховано
61-70	D		
51-60	E		
36-50	FX	незадовільно	не зараховано
0-35	F		

11. Політика дисципліни

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Кодекс академічної доброчесності та корпоративної культури ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_ta_korpo.pdf

Академічні очікування від здобувачів – своєчасне виконання завдань, передбачених силабусом дисципліни; обов'язкове відвідування і виконання практичних занять та завдань самостійної роботи.

Політика щодо термінів виконання завдань та ліквідації академічної заборгованості: терміни виконання завдань вказуються у електронному курсі «Віртуального університету». Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання академічної заборгованості з дисципліни можливо до дня проведення підсумкового контролю (відповідно до розкладу).

Недопущені до підсумкового контролю здобувачі освіти здійснюють перездачу в терміни, відведені для усунення академічної заборгованості у два етапи:

заборгованість із поточного контролю;

заборгованість із підсумкового контролю.

Ліквідація заборгованості поточного контролю відбувається шляхом виконання розрахункової роботи та поточних контрольних робіт (тестування) згідно з тематичним планом дисципліни. Ліквідація заборгованості з підсумкового контролю організовується в форматі перздачі диф.залику/екзамену.

Дотримання принципів академічної доброчесності: роботи (завдання) виконуються здобувачами самостійно, ідеї та ініціативи інших авторів використовуються лише за належно оформленого цитування.

Поведінка в аудиторії – неприпустимим є запізнення та користування телефоном на заняттях, за винятком виконання громіздких обчислень та використання додаткових програм в освітніх цілях; повага до думки інших колег; дотримання норм культури мовлення тощо.

12. Рекомендована література

12.1. Основна:

1. Станіславчук О.В., Горностаї О.Б., Марич В.М. Безпека життєдіяльності. Практикум. – Львів: Сполом, 2016. – 183 с.
2. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. / За ред. Є. П. Желібо. 6-е вид. - К.: Каравела, 2008. — 344 с.
3. Козяр М. М. Основи охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту населення [Текст] : навч. посібник / М. М. Козяр, Я. І. Бедрій, О. В. Станіславчук. – Київ : Кондор, 2012. – 458 с.
4. Безпека життєдіяльності: підручник. / [О. І. Запорожець, Б. Д. Халмурадов, В. І. Применко та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 448 с.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут цивільного захисту

5. Безпека людини у сучасних умовах: Монографія / В.В. Березуцький, Н.Л. Березуцька, А.О. Богодист та ін.; За заг. ред. проф. В.В. Березуцького. – Харків: ФОП Мезіна В.В., 2018. – 208 с.
6. Стиценко Т.Є., Пронюк Г.В., Сердюк Н.М., Хондак І.І. «Безпека життєдіяльності»: навч. посібник / Т.Є Стиценко, Г.В. Пронюк, Н.М. Сердюк, І.І. Хондак. – Харків: ХНУРЕ, 2018. – 336 с.
7. Основи професійної безпеки та здоров'я людини : підручник / В. В. Березуцький [та ін.]; під ред. проф. В. В. Березуцького. – Харків : НТУ “ХПІ”, 2018. – 553 с.
8. Березуцький В.В. Небезпечні виробничі ризики та надійність: навч. посібник / В.В. Березуцький, М.І. Адаменко; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – Харків: ФОП Панов А.М., 2016. – 385 с.
9. Зеркалов Д.В. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / – К.: Основа, 2016. 267 с.
10. Левченко О.Г. та ін. Безпека життєдіяльності та цивільний захист. Підручник. / Левченко О.Г., Полукаров О.І., Праховник Н.А., Землянська О.В. / За ред. Левченко О.Г. – К.: Основа, 2018. – 364 с.
11. Толок А.О. Крюковська О.А. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник. –2011. –215с.
12. Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І., Романів А.С., Петрук М.П., Скіра В.В., Васійчук В.О., Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2009.- 264 с.

12.2. Додаткова:

1. ДСТУ 2272-2006 „Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять”.
2. Конституція України. Основний закон. – К., 1996.
3. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). - Київ: Відділ поліграфії Українського центру держсанепіднагляду МОЗ України, 1998. - 125 с.
4. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. – К., 1998. Редакція станом на 2012 р.
5. Про охорону праці: Закон України. – К., 1992. № 2694-ХІІ (Редакція станом на 18.11.2012).
6. Кодекс цивільного захисту України. Затв. ВР України від 02.10.2012 року, №5403-VI.

12.3. Періодичні видання:

1. Журнал «Безпека життєдіяльності».
2. Журнал «Охорона праці і пожежна безпека».
3. Журнал «Ядерна і радіаційна безпека».

12.3. Періодичні видання:

1. Журнал «Безпека життєдіяльності».
2. Журнал «Охорона праці і пожежна безпека».
3. Журнал «Ядерна і радіаційна безпека».

12.4. Інформаційні ресурси:

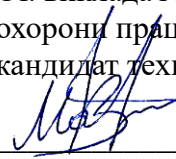
1. Віртуальний університет ЛДУ БЖД [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://virt.ldubgd.edu.ua/>
2. Безпека життєдіяльності [Електронний ресурс] / Марич Володимир Михайлович. — Режим доступу: <https://virt.ldubgd.edu.ua/course/view.php?id=1796>
3. Державна служба України з питань праці (Держпраці): сайт [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.dsp.gov.ua>

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут цивільного захисту

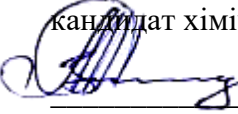
РОЗРОБНИК

Ст. викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці
кандидат технічних наук

Володимир МАРИЧ
«29» серпня 2023 р

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри промислової безпеки та охорони праці
кандидат хімічних наук, доцент

Олександр МІРУС
«29» серпня 2023 р

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми Соціальна робота першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Емілія КОСТИШИН
«30» серпня 2023 р

ПОГОДЖЕНО

Заступник начальника навчально-наукового інституту психології та соціальної роботи

Ірина БАБІЙ
«30» серпня 2023 р

Дата актуалізації*					
Підпис					
Ім'я, прізвище завідувача кафедри					

- якщо силабус лишається актуальним на наступний н.р., достатньо підпису зав.каф., який це засвідчує. Якщо відбулися зміни, то у силабус вносяться правки і він заново погоджується
- для вибіркових дисциплін погодження гаранта не треба